

NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK VLEERMUIZEN

Locatie: Lage Giessen 20 te Hoornaar

Opdrachtgever: MoVe Development BV
Molenstraat 109b
4201 CW Gorinchem

Contactpersoon: De heer F. Verweij

Telefoonnummer: 06 39 60 03 90

Uitgevoerd door: Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv

Telefoonnummer: 0348 47 80 50

Projectnummer: 190214-E01

Opgesteld door: De heer M.M. Bouwmeester MSc

Paraaf:

Versie rapportage: Definitief

Datum: 8 november 2019

Vrijgave rapportage:

Bijlage:

1. Overzichtstekening resultaten vleermuisonderzoek
2. Foto's sporen vleermuizen
3. Factsheet ontheffing vleermuizen

wij zijn lid van het
Netwerk Groene Bureaus

SAMENVATTING

Ter plaatste van de Lage Giessen 20 te Hoornaar heeft Koenders en Partners adviseurs en procesmanagers bv (hierna: Koenders & Partners) een nader ecologisch onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. De aanleiding van dit onderzoek is de toekomstige herontwikkeling van het plangebied.

Door middel van het nader onderzoek is het volgende vastgesteld voor het plangebied:

- de aanwezigheid van één zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis;
- er zijn geen paar-, kraam- of winterverblijfplaatsen vastgesteld;
- de groenstructuren in het plangebied en de aanliggende watergang kunnen als essentieel foerageergebied dienen voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. De stalcomplexen maken hier geen onderdeel van uit.

Aangezien er geen werkwijze kan worden gevolgd waarmee de aangetroffen verblijfplaatsen kunnen worden gespaard, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Naast de ontheffing dienen ook voldoende alternatieven beschikbaar te zijn voor de te vernietigen verblijfplaatsen.

Het wordt aangeraden om de nachtelijke verlichting tijdens de werkzaamheden tot een minimum te beperken om verstoring van aanwezige vleermuizen te voorkomen.

Voor het behoud van het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis dienen de groenstructuren in het projectgebied grotendeels behouden te blijven.

Het is in het algemeen aan te bevelen om de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren (globaal 15 maart – 15 juli), om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze periode is niet leidend. Er kan tijdens het broedseizoen gewerkt worden wanneer het plangebied en de directe omgeving voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op broedende vogels. Indien broedgevallen ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn, mogen deze niet worden verstoord of vernietigd.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling	1
2	WETTELIJK KADER.....	2
3	GEBIEDSBESCHRIJVING EN VOORGENOMEN INGREEP.....	3
3.1	Locatie	3
3.2	Beschrijving plangebied.....	3
3.3	Voorgenomen ingreep.....	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	4
5	RESULTATEN	6
5.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	6
5.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	6
5.3	Winterverblijfplaatsen	6
5.4	Foerageergebieden en vliegroutes.....	6
6	BETEKENIS PLANGEBIED EN EFFECTENBEPALING	8
6.1	Verblijfplaatsen.....	8
6.2	Foerageergebieden.....	8
6.3	Vliegroutes.....	8
6.4	Effecten van de werkzaamheden op vleermuizen.....	8
7	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	9
7.1	Conclusie.....	9
7.2	Aanbevelingen	9
7.3	Compensatie.....	9
7.4	Zorgplicht	9
8	VERANTWOORDING EN GELDIGHEID	11
8.1	Verantwoording.....	11
8.2	Geldigheidsduur	11

BIJLAGEN

1. Overzichtstekening resultaten vleermuisonderzoek
2. Foto's sporen vleermuizen
3. Factsheet ontheffing vleermuizen

1. INLEIDING

In opdracht van MoVe Development BV heeft Koenders & Partners een nader ecologisch onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd ter plaatse van Lage Giessen 20 te Hoornaar.

1.1 Aanleiding

De aanleiding van het nader ecologisch onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen deelsloop en herontwikkeling van het plangebied. Bij dergelijke 'ruimtelijke ingrepen' moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van de Wet natuurbescherming. Op het plangebied is in maart 2019 door BügelHajema Adviseurs een ecologische quickscan¹ uitgevoerd. Tijdens deze quickscan zijn er gaten, kieren en spleten geconstateerd die mogelijk als vaste verblijfplaats door vleermuizen worden gebruikt. Op basis van deze conclusies is in mei 2019 het nader ecologisch onderzoek gestart.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het nader ecologisch onderzoek naar vleermuizen is om vast te stellen hoe het plangebied wordt gebruikt door deze soortgroep. Hierbij wordt antwoord gegeven op de vraag of er vaste verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebieden en/of vliegroutes in het plangebied aanwezig zijn. Aan de hand van dit onderzoek zal geconcludeerd worden of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

¹ H. Kloen (2019) *Ecologische inventarisatie Lage Giessen 20 te Hoornaar*. BügelHajema Adviseurs. Projectnummer 864.01.50.00.00.

2. WETTELIJK KADER

Vleermuizen zijn Europees beschermd via de habitatrichtlijnen. Deze Europese bescherming is opgenomen in paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden die van toepassing zijn op alle soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten van de Vogelrichtlijn:

1. Het is verboden om dieren in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden om dieren opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.²

Daarnaast is het ook verboden om essentieel foerageergebied en/of belangrijke vliegroutes van vleermuizen te verwijderen.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01#Hoofdstuk3>

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN VOorgenomen INGReEP

3.1 Locatie

Het plangebied is gelegen in de provincie Zuid-Holland, aan de rand van het dorp Hoornaar in de gemeente Molenlanden. Het plangebied betreft een perceel met een woongebouw en een vrijstaande loods. Een overzichtstekening van de onderzoekslocatie is te vinden in bijlage 1.

Het plangebied bevindt zich globaal ter plaatse van de Rijksdriehoek-coördinaten:

X: 123.91

Y: 431.86

3.2 Beschrijving plangebied

De locatie betreft een perceel met een gebouw waarin zich meerdere woningen bevinden en waarvan de achterzijde gebruikt wordt als schuur. Daarachter bevindt zich een vrijstaande loods. Een groot deel van het plangebied is verhard met grind en betonplaten, met langs de randen wat kruidachtige begroeiing. Langs de buitenranden, alsmede direct oostelijk van de aangebouwde schuur, zijn groenstroken aanwezig met houtige beplanting.

Tijdens een eerdere ecologische quickscan zijn er gaten, kieren en spleten geconstateerd die mogelijk als vaste verblijfplaats door vleermuizen worden gebruikt.

3.3 Voorgenomen ingreep

Het woongebouw in het plangebied wordt gedeeltelijk gesloopt en hierin worden nieuwe woningen gerealiseerd. De loods achterin het plangebied wordt gesloopt om plaats te maken voor twee vrijstaande nieuwbouwwoningen.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd conform het “Vleermuisprotocol” (versie 2017) van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Het protocol beschrijft het vereiste minimumaantal inventarisaties en de juiste periode voor het inventariseren van de verschillende functies die het plangebied zou kunnen hebben voor vleermuizen.

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar verschillende soorten verblijven met elk hun eigen functie (zomerverblijven, paarverblijven, kraamkolonies en winterverblijven). Binnen een type verblijf gebruiken vleermuispopulaties een (vaste) cyclus van meerdere, dicht bij elkaar gelegen verblijfplaatsen, waartussen ze geregeld verhuizen. Vleermuizen zijn ook zeer trouw aan deze verblijfplaatsen en gebruiken ze meestal elk jaar opnieuw.

De onderzoeksinspanning is gericht op de mogelijke functies zomerverblijf, kraamkolonie, paarverblijf en winterverblijf voor alle gebouw bewonende soorten, maar op basis van de geringe grootte van de aangetroffen potentiële invliegopeningen, voornamelijk op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Tevens is in alle inventarisaties aandacht besteed aan de potentiële aanwezigheid van vliegroutes en foerageergebieden.

Het nader onderzoek bestaat voor deze locatie uit:

- drie rondes in de periode van 15 mei t/m 15 juli: twee avondrondes en een ochtendronde, met minimaal 30 dagen tussen de ochtend- en tweede avondronde;
- twee najaarsrondes in de periode van 15 augustus t/m 1 oktober, met minimaal 20 dagen tussenperiode. Eén van deze rondes is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen van vleermuizen;
- tevens is onderzoek gedaan naar winterzwermen, dit houdt in dat tenminste twee rondes worden uitgevoerd in de periode van 1 augustus t/m 10 september, dit betreft in aanvulling op de andere vier rondes twee extra rondes tussen middernacht en 02.00 uur in augustus en september. Tussen de twee inventarisaties is een minimum tussenperiode van tien dagen gehanteerd;
- tenslotte heeft er op 1 november 2019 een uitgebreide in pandige inspectie plaatsgevonden in de schuur aangrenzend aan het woonhuis, om een winterverblijfplaats definitief uit te kunnen sluiten.

De veldinventarisaties worden uitgevoerd door deskundige ecologen³ van een ecologisch onderzoeksbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus. De inventarisaties zijn uitgevoerd met behulp van batdetectors, die het geluid van vleermuizen omzetten in hoorbare tonen (met eventueel vertraagde terugluisterfunctie), in combinatie met opnameapparatuur.

In overzicht 1 zijn de data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken weergegeven.

³ Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv hanteert definitie van het ministerie van EZ en de RVO: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis is tenminste opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecofoon werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Overzicht 1: uitgevoerde veldbezoeken nader onderzoek vleermuizen

Datum	Tijden bezoek	Weersomstandigheden	Activiteit	Opmerkingen
29 mei 2019	ca. 21.45 uur t/m ca. 23.45 uur	temp. 13 °C Z 2 half bewolkt 0,0 mm neerslag	zomer- en kraamverblijven	-
30 mei 2019	ca. 03.27 uur t/m ca. 05.27 uur	temp. 12 °C ZW 3 geheel bewolkt 0,2 mm neerslag	zomer- en kraamverblijven	-
3 juli 2019	ca. 22.02 uur t/m ca. 00.02 uur	temp. 11 °C N 2 half bewolkt 0,0 mm neerslag	zomer- en kraamverblijven	-
6 augustus 2019	ca. 00.00 uur t/m ca. 02.00 uur	temp. 18 °C ZW 3 vrijwel geheel bewolkt 0,0 mm neerslag	winterverblijven (zwermgedrag)	-
19 augustus 2019	ca. 21.56 uur t/m ca. 23.56 uur	temp. 16 °C ZW 3 half bewolkt 0,9 mm neerslag	paarverblijven en zwermplaatsen	-
10 september 2019	ca. 00.00 uur t/m ca. 02.00 uur	temp. 10 °C W 1 half tot zwaar bewolkt 0,0 mm neerslag	paarverblijven en zwermplaatsen winterverblijven (zwermgedrag)	-
1 november 2019	ca. 09.15 uur t/m ca. 11.30 uur	temp. 8 °C ZZO 3 zwaar bewolkt 2,3 mm neerslag	in pandige inspectie schuur i.v.m. mogelijke winterverblijven	-

5. RESULTATEN

Binnen het projectgebied zijn de franjestaart, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

5.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

Gedurende het onderzoek tijdens het kraamseizoen is er activiteit van de franjestaart, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger waargenomen. Tijdens het onderzoek in het kraamseizoen zijn er afgebeten vleugels van vlinders en veel uitwerpselen van de gewone grootoorvleermuis aangetroffen in de schuur aangrenzend aan het woonhuis (zie afbeelding 1 t/m 3, bijlage 2). Deze sporen zijn een indicatie van een eethangplek van de gewone grootoorvleermuis. Een eethangplek is een plek waar de gewone grootoorvleermuis zijn prooi mee naar toe neemt om op te eten, en wordt beschouwd als een vaste rust- en verblijfplaats. In de omgeving van de schuur is de gewone grootoorvleermuis foeragerend waargenomen. Op basis van de aangetroffen sporen en het foeragerende individu, dient de eethangplek als zomerverblijfplaats voor minimaal één individu van de gewone grootoorvleermuis. Overige verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen.

5.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Tijdens het paarseizoen is er activiteit van de franjestaart, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen. In het projectgebied zijn geen paarverblijfplaatsen of zwermplaatsen vastgesteld. De waarneming van de baltsende gewone dwergvleermuis in het projectgebied betrof een kortstondige balts in vlucht tijdens het foerageren. Er is geen binding met de bebouwing in het projectgebied vastgesteld.

5.3 Winterverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek naar zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen is er activiteit van de franjestaart, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen. In het projectgebied zijn geen zwermende dieren aangetroffen die duiden op het gebruik van het projectgebied als (massa)winterverblijfplaats. De schuur waar sporen van de gewone grootoorvleermuis zijn aangetroffen beschikt over geschikte klimatologische omstandigheden om te dienen als winterverblijfplaats.

Bij een aanvullende in pandige inspectie op 1 november 2019 zijn geen vleermuizen aangetroffen in de schuur. Het gebruik van het projectgebied als winterverblijfplaats kan daarmee worden uitgesloten.

5.4 Foerageergebieden en vliegroutes

In het projectgebied is op 29 mei 2019 vrijwel direct na zonsondergang een vliegroute van acht individuen van de laatvlieger waargenomen in zuidwestelijke richting. In de ochtend van 30 mei 2019 is deze vliegroute wederom vastgesteld in noordoostelijke richting. De vliegroute doorkruist het midden van het projectgebied. Hierbij vliegen de individuen tussen de twee stalcomplexen door. Omdat de laatvlieger tijdens het navigeren in beperkte mate afhankelijk is van structuren in het landschap, is het behoud van de bestaande bebouwing in het projectgebied hiervoor niet noodzakelijk.

In het projectgebied is langdurige foerageeractiviteit waargenomen van één individu van de gewone grootoorvleermuis en drie individuen van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn enkele foeragerende individuen van de franjestaart, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen voor een korte periode. Gelet op de langdurige en terugkerende foerageeractiviteit van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, kunnen de groenstructuren in het projectgebied en de aanliggende watergang dienen als essentieel foerageergebied voor het behoud van verblijfplaatsen binnen en buiten het projectgebied. De stalcomplexen maken hier geen onderdeel van uit.

6. BETEKENIS PLANGEBIED EN EFFECTENBEPALING

6.1 Verblijfplaatsen

Tijdens de locatiebezoeken is vastgesteld dat een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in het plangebied aanwezig is.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een kraamkolonie of winterverblijf hebben in het plangebied. Hiermee is het gebruik als essentieel winterverblijf (massa-winterverblijfplaats) tevens uitgesloten.

6.2 Foerageergebieden

Tijdens de locatiebezoeken is gebleken dat de omgeving van het plangebied gedurende de nacht functioneert als essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis.

Verder zijn de franjestaart, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen in en rond het plangebied. Voor deze soorten betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied.

6.3 Vliegroutes

Er is tijdens de locatiebezoeken een vliegroute van acht individuen van de laatvlieger aangetroffen.

6.4 Effecten van de werkzaamheden op vleermuizen

Eén zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis zal met de werkzaamheden verloren gaan.

Het behoud van de bestaande bebouwing in het projectgebied is niet noodzakelijk voor het behoud van de geconstateerde vliegroute, omdat de laatvlieger tijdens het navigeren in beperkte mate afhankelijk is van structuren in het landschap.

7. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

7.1 Conclusie

In het projectgebied is een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis vastgesteld. Overige verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Gelet op de langdurige en terugkerende foerageeractiviteit van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, kunnen de groenstructuren in het projectgebied en de aanliggende watergang als essentieel foerageergebied dienen voor het behoud van verblijfplaatsen binnen en buiten het projectgebied. De stalcomplexen maken hier geen onderdeel van uit.

7.2 Aanbevelingen

Ten behoeve van de herontwikkeling van het plangebied zal een ontheffing op de Wet natuurbescherming aangevraagd moeten worden bij de omgevingsdienst. De aangetoonde verblijfplaats mag namelijk zonder ontheffing niet worden verwijderd. Er wordt enkel een ontheffing verleend indien er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan:

- de werkzaamheden hebben betrekking op een wettelijk belang conform de Habitatrichtlijn;
- er is geen alternatief voor de activiteit;
- de gunstige staat van instandhouding van de soort wordt gewaarborgd.

De ontheffing kan bij de omgevingsdienst worden ingediend. De doorlooptijd van een aanvraag varieert, maar er dient rekening te worden gehouden met een periode van 20 weken.

Voor het behoud van het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, dienen de groenstructuren in het projectgebied grotendeels behouden te blijven.

7.3 Compensatie

Voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden dienen maatregelen genomen te worden om tijdens de sloopwerkzaamheden alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden. De te vernietigen zomerverblijfplaats dient te worden overgecompenseerd. Voor elke verblijfplaats die verloren gaat, moeten er vier nieuwe verblijfplaatsen aangeboden worden met dezelfde functie als de te verwijderen verblijfplaats. De verblijfplaatsen dienen in de directe omgeving van het plangebied (200 meter) te worden gerealiseerd.

7.4 Zorgplicht

Naast de regelingen omtrent (streng) beschermde soorten, is in de wet ook een algehele zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt te allen tijde en voor alle flora en fauna, ongeacht eventuele beschermingsstatus en verkregen ontheffingen. De zorgplicht stelt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. De zorgplicht geldt dus voor alle te slopen bebouwingen, ook die waar geen beschermde dier- en/of plantensoorten aanwezig zijn.

Om de zorgplicht te concretiseren, zijn een aantal simpele en werkbare methoden omschreven, zodat aan de zorgplicht kan worden voldaan. Dit betreft de volgende maatregelen:

- de werkzaamheden tussen zonopkomst en zonsondergang plaats laten vinden;
- gebruik maken van gerichte lichtbronnen (afschermen aan de boven- en achterzijde);
- het gebruik van licht op het terrein na zonsondergang zo veel mogelijk beperken als het gebruik van licht na zonsondergang niet te voorkomen is;

- voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied controleren op (beschermde) dieren;
- bij de aanwezigheid van (beschermde) dieren: deze de tijd gunnen om te vluchten.
- voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en de directe omgeving controleren op broedende vogels (indien de werkzaamheden tussen maart en augustus starten);
- tijdens de werkzaamheden alert zijn op de aanwezigheid van (beschermde) dieren op en rond het terrein;
- waar noodzakelijk de hulp van een deskundige inroepen;
- indien men (andere) beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige inwinnen.

8. VERANTWOORDING EN GELDIGHEID

8.1 Verantwoording

Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het uitgevoerde onderzoek.

Deze rapportage is gebaseerd op een grote mate van kennis en ervaring binnen Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv. Ondanks de grote zorgvuldigheid waarmee het veldwerk is uitgevoerd, is Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv niet verantwoordelijk voor eventuele afwijkingen en voor de eventuele gevolgen daarvan.

Het is niet toegestaan dit rapport zonder schriftelijke toestemming van Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv anders dan in zijn geheel (met inbegrip van bijlagen) te reproduceren.

8.2 Geldigheidsduur

In het kader van de Wet natuurbescherming mogen onderzoeksgegevens van beschermde soorten maximaal drie jaar oud zijn. Hierbij is een voorwaarde dat weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dergelijke veranderingen wel plaats hebben gevonden, moeten de gegevens recenter zijn.

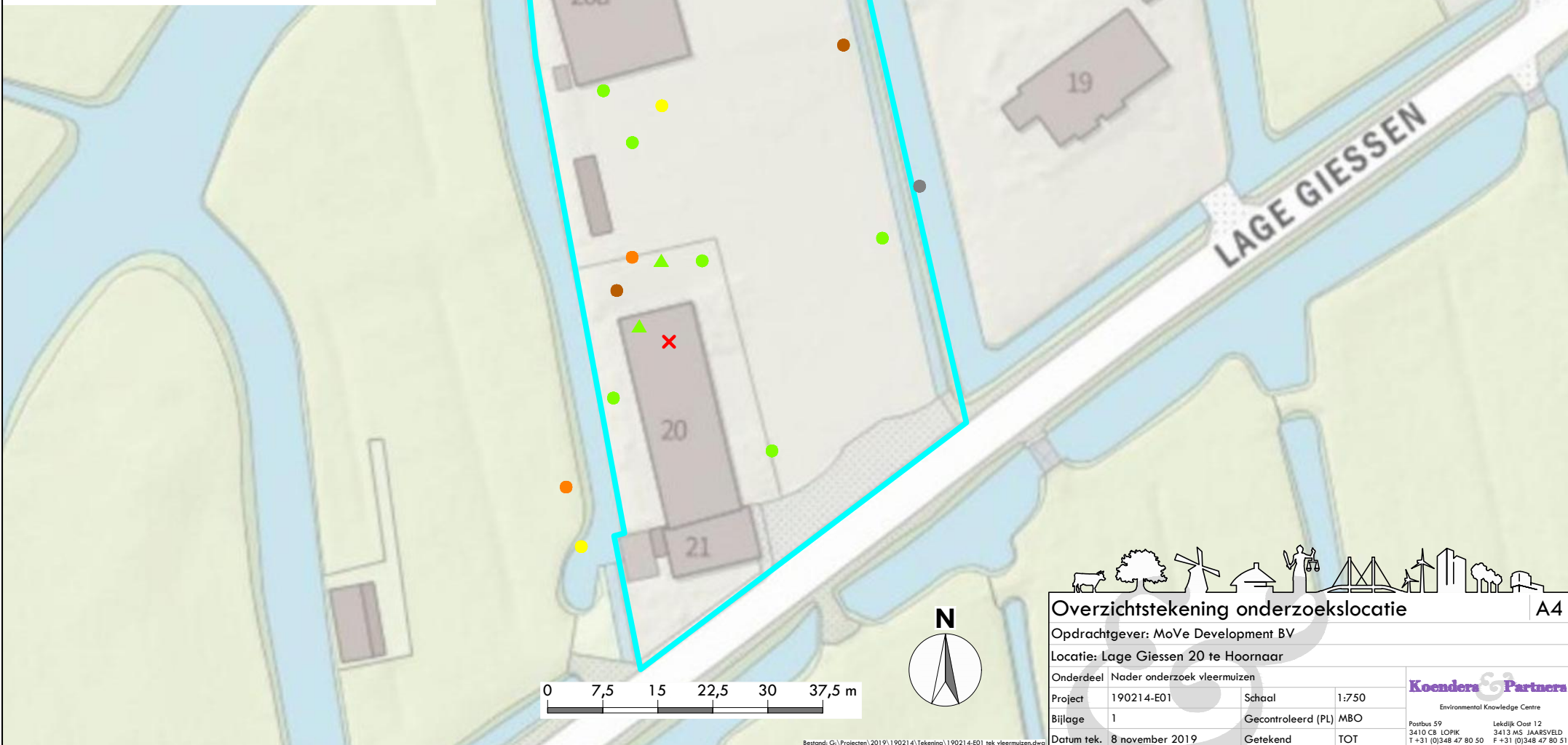

BIJLAGE 1

OVERZICHTSTEKENING RESULTATEN VLEERMUISONDERZOEK

Renvooi

- : grens onderzoekslocatie
- : Franjestaart, foeragerend
- ▲ : Franjestaart, passerend
- : Gewone dwergvleermuis, baltsend
- : Gewone dwergvleermuis, foeragerend
- ▲ : Gewone dwergvleermuis, passerend
- : Gewone grootoorvleermuis, foeragerend
- ▲ : Gewone grootoorvleermuis, passerend
- × : Gewone grootoorvleermuis, zomerverblijfplaats
- : Laatvlieger, foeragerend
- ▲ : Laatvlieger, passerend
- : Ruige dwergvleermuis, foeragerend
- : Laatvlieger

A4

Overzichtstekening onderzoekslocatie

Opdrachtgever: MoVe Development BV

Locatie: Lage Giessen 20 te Hoornaar

Onderdeel	Nader onderzoek vleermuizen		
Project	190214-E01	Schaal	1:750
Bijlage	1	Gecontroleerd (PL)	MBO
Datum tek.	8 november 2019	Getekend	TOT

Postbus 59 Lekdijk Oost 12

3410 CB IOPK 3413 MS JAARSVELD

T +31 (0)348 47 80 50 F +31 (0)348 47 80 51

BIJLAGE 2

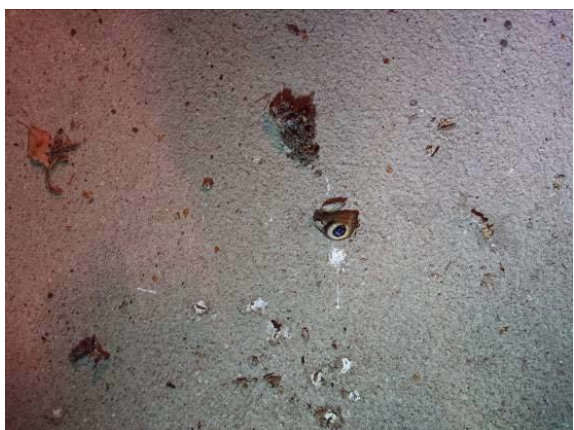
FOTO'S SPOREN VLEERMUIZEN

Afbeelding 1:
Uitwerpselen van de gewone grootoorvleermuis.

Afbeelding 2:
Uitwerpselen van de gewone grootoorvleermuis
en afgebeten vleugels.

Afbeelding 3:
Afgebeten vleugels van een dagpauwoog.

BIJLAGE 3

FACTSHEET ONTHEFFING VLEERMUIZEN

FACTSHEET ONTHEFFING VLEERMUIZEN

Wanneer er verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van de vleermuis in het plangebied aanwezig zijn én deze worden aangetast in hun functionaliteit tijdens de werkzaamheden, dient er een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. De aanvraag kan als zelfstandige aanvraag bij de provincie worden ingediend, of als onderdeel van een omgevingsvergunning. De doorlooptijd van de behandeling van een zelfstandige aanvraag varieert sterk per provincie, van circa acht tot 20 weken. Bij een omgevingsvergunning geldt de uitgebreide toetsingsperiode van 30 weken.

Bij de aanvraag van een ontheffing dient een activiteitenplan te worden ingediend. Hierin staat onder andere beschreven:

- de verbodsbepaling die wordt overtreden;
- de geplande werkzaamheden;
- het wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn dat van toepassing is;
- de alternatievenafweging;
- de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de mitigerende maatregelen.

Wettelijk belang, alternatievenafweging en gunstige staat van instandhouding

Voor vleermuizen geldt dat bij ruimtelijke ingrepen alleen een ontheffing verleend wordt, indien er geen alternatief beschikbaar is voor de geplande werkzaamheden (waarbij er geen verbodsbepaling wordt overtreden) en een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is:

- de bescherming van flora en fauna;
- de veiligheid van het luchtverkeer;
- de volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Indien alle bovenstaande wettelijke belangen afwezig zijn, is het niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor de betreffende soort(en). Bij de aanvraag van een ontheffing moet naast het aanwezig zijn van een wettelijk belang, worden beargumenteerd hoe de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soort(en) worden gewaarborgd.

Mitigatie

Wanneer vaste verblijfplaatsen of essentiële leefomgevingen worden aangetast in hun functionaliteit, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen. In de praktijk betekent dit vaak het realiseren van nieuwe (tijdelijke en/of permanente) verblijfplaatsen voor vleermuizen. De mitigatie voor verblijfplaatsen en essentiële leefomgevingen van vleermuizen is per project maatwerk.

Kort samengevat moet mitigatie op basis van beschikbare kennisdocumenten voldoen aan de volgende vereisten:

- Voor elke verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en/of vergelijkbare soorten die zijn functionaliteit (tijdelijk) verliest, moeten minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. Bij het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van één tot circa zes maanden (waarbij alleen de maanden van april tot en met oktober meetellen), afhankelijk van de vleermuissoort en het type verblijfplaats.
- Voor elke verblijfplaats van de rosse vleermuis, watervleermuis en/of vergelijkbare soorten die zijn functionaliteit (tijdelijk) verliest, moeten minimaal tien alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. De gewenningsperiode is afhankelijk van het type verblijfplaats en kan oplopen tot zes maanden (indien juist gepland).
- Vervangende vliegroutes moeten nabij of parallel aan de originele vliegroute worden aangeboden en minimaal drie (bij gebruik van schermen) of vijf (bij gebruik van bomen) meter hoog zijn, waarbij bomen maximaal zeven meter van elkaar geplant mogen zijn. De

gewenningsperiode is afhankelijk van het gebruik van bomen of schermen en kan oplopen tot drie jaar (in een uiterst geval zelfs tot vijf jaar).

- Vervangend foerageergebied moet nabij het originele foerageergebied worden gecreëerd en zijn afgestemd op de habitatkwaliteiten van het originele foerageergebied. Ook moet het foerageergebied via een (bestaande) vliegroute verbonden zijn met het netwerk van verblijfplaatsen van de kolonie. De gewenningsperiode voor alternatief foerageergebied kan oplopen tot drie jaar.
- In alle gevallen dient bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de kwetsbare periodes voor de betreffende functie(s) van de verblijfplaats(en) en leefomgeving.

Het proces dat aan een aanvraag van een ontheffing voorafgaat is dus maatwerk, dat afhankelijk is van de beschermde soorten die worden aangetroffen tijdens de nadere ecologische onderzoeken en de functie die het plangebied heeft voor de betreffende soorten.

U kunt vertraging van de werkzaamheden door de aanwezigheid van vleermuizen voorkomen door tijdig onderzoek uit te (laten) voeren en op tijd te compenseren. De benodigde tijd vanaf de start van nader onderzoek tot de start van de werkzaamheden kan in het geval van aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen al snel oplopen tot meer dan anderhalf jaar, afhankelijk van de aangetroffen functies.

Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv kan het nader vleermuisonderzoek, de eventuele ontheffingsaanvraag en indien nodig het aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen voor u coördineren.